YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO

26 päivänä syyskuuta 2000 *

Asiassa C-478/98,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellisen yksikön virkamiehet H. Michard ja B. Mongin, prosessiosoite Luxemburgissa c/o saman yksikön virkamies C. Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

kantajana,

vastaan

Belgian kuningaskunta, asiamiehenään ulkoasiain-, ulkomaankauppa- ja kehitysyhteistyöministeriön oikeudellisen osaston apulaisneuvonantaja A. Snoecx, avustajanaan asianajaja B. van de Walle de Ghelcke, 15 rue des Petits Carmes, Bryssel,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

jossa kantaja vaatii yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Belgian kuningaskunta ei ole noudattanut EY:n perustamissopimuksen 73 b artiklan (josta on tullut EY 56 artikla) mukaisia velvoitteitaan, koska se on kieltänyt Belgiassa asuvia henkilöitä hankkimasta ulkomailla liikkeeseen laskettuja velkakirjoja,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti G. C. Rodríguez Iglesias, jaostojen puheenjohtajat J. C. Moitinho de Almeida, D. A. O. Edward, L. Sevón ja R. Schintgen sekä tuomarit P. J. G. Kapteyn (esittelevä tuomari), C. Gulmann, A. La Pergola, J.-P. Puissochet, P. Jann ja H. Ragnemalm,

julkisasiamies: F. G. Jacobs,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies D. Louterman-Hubeau,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan asianosaisten 28.3.2000 pidetyssä istunnossa, jossa komissiota edusti B. Mongin ja Belgian kuningaskuntaa asianajaja B. van de Walle de Ghelcke, avustajanaan M. Massart talousministeriön Belgian verohallinnon johtavana tarkastajana, esittämät lausumat,

kuultuaan julkisasiamiehen 15.6.2000 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio on nostanut EY:n perustamissopimuksen 169 artiklan (josta on tullut EY 226 artikla) nojalla kanteen, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 21.12.1998 ja jossa yhteisöjen tuomioistuinta vaaditaan toteamaan, että Belgian kuningaskunta ei ole noudattanut EY:n perustamissopimuksen 73 b artiklan (josta on tullut EY 56 artikla) mukaisia velvoitteitaan, koska se on kieltänyt Belgiassa asuvia henkilöitä hankkimasta ulkomailla liikkeeseen laskettuja velkakirjoja.

2 Belgian talousministeriö otti euro-obligaatiomarkkinoilta 4.10.1994 annetun kuninkaan asetuksen (jäljempänä kuninkaan asetus) nojalla yhden miljardin Saksan markan suuruisen valtionlainan.

3 Kuninkaan asetuksen 1 §:ssä säädetään seuraavaa:

"Talousministeriö saa tehdä yhden miljardin Saksan markan suuruisen kiinteäkorkoisen valtionlainan ottamista koskevan sopimuksen Dresdner Bank AG:n ja Frankfurtin Schweizerischer Bankverein (Deutschland) AG:n kanssa. Osaan lainasta tai sen koko määrään voidaan kohdistaa yksi tai useampia swaptoimia."

4 Kuninkaan asetuksen 2 §:ssä säädetään seuraavaa:

"Tämän lainan ja mahdollisten swaptoimien ehdoista ja yksityiskohdista määrätään asianomaisten rahoituslaitosten kanssa tehtävin sopimuksin."

5 Kuninkaan asetuksen 3 §:ssä täsmennetään seuraavaa:

"Arvopaperituotosta toimitettavasta veronpidätyksestä luovutaan tästä lainasta saatavien korkojen osalta.

Belgiassa asuvien henkilöiden tekemiä merkintöjä ei hyväksytä, paitsi jos kyseessä ovat 2 §:n mukaisissa sopimuksissa tarkoitettujen pankkien, rahoituspalveluiden välittäjien ja sijoitustoimintaa harjoittavien laitosten tekemät merkinnät näissä sopimuksissa määritetyin edellytyksin.

Lopulliset velkakirjat luovutetaan haltijoilleen ainoastaan sellaista todistusta vastaan, josta ilmenee, että nämä haltijat eivät asu Belgiassa tai täyttävät edellisessä momentissa säädetyt edellytykset."

6 Kuninkaan asetuksen 3 §:n 2 momentin säännös on otettu (otsikolla "Myynti-rajoitukset") asianomaisten rahoituslaitosten kanssa tehtyihin sopimuksiin joissa vahvistetaan kyseessä olevaa lainaa koskevat edellytykset ja yksityiskohdat. Sopimuksissa on muun muassa seuraava lauseke:

"The Bonds may not be offered or sold, directly or indirectly, to residents of, or corporations or other legal entities having their domicile in, The Kingdom of Belgium except, provided that the offer or sale does not constitute an offer to the public of the Kingdom of Belgium, to (i) a bank which is so resident or domiciled, (ii) a broker, similar intermediary or institution of international standing whose business involves dealing in securities or managing customers' funds, which is so resident or domiciled and (iii) an insurance company which is so resident or domiciled."

["Lainaa ei voida tarjota tai myydä suoraan eikä välillisesti Belgian kuningaskunnassa asuville henkilöille eikä yrityksille tai muille oikeushenkilöille, joiden kotipaikka on Belgiassa, lukuun ottamatta (i) pankkia, jonka koti- tai toimipaikka on siellä, (ii) sellaista kansainvälistä sijoitusyritystä, välittäjää tai vastaavaa laitosta, jonka toimintaan kuuluu arvopapereiden välitys tai asiakkaiden omaisuuden hoito ja jonka koti- tai toimipaikka on siellä, ja (iii) vakuutuslaitosta, jonka koti- tai toimipaikka on siellä, edellyttäen, ettei tarjous tai myynti ole yleisölle Belgian kuningaskunnassa tehty tarjous."]

Oikeudenkäyntiä edeltänyt menettely

7 Komissio pyysi 6.1.1995 Belgian viranomaisia antamaan sille tarkempia tietoja kuninkaan asetuksen säännöksistä. Komissio katsoi, että Belgiassa asuville henkilöille kuninkaan asetuksen 3 §:n nojalla asetettu kielto merkitä ulkomailla liikkeeseen laskettua lainaa on EY:n perustamissopimuksen 73 b artiklan vastainen pääomien vapaaseen liikkuvuuteen kohdistuva rajoitus.

8 Belgian viranomaiset vastasivat 13.2.1995, että tämä Belgiassa asuville henkilöille asetettu kielto oli yhteisön oikeuden mukainen. Kun kyseisellä toimenpiteellä evättiin Belgiassa asuvilta luonnollisilta henkilöiltä mahdollisuus merkitä Saksan markoissa liikkeeseen laskettua valtion lainaa, voitiin estää se, että kyseiset henkilöt välttyisivät veroilta Belgiassa jättämällä ilmoittamatta saamansa korot. Belgian viranomaiset väittivät lisäksi, että kuninkaan asetus perustui EY:n perustamissopimuksen 73 d artiklan 1 kohdan a ja b alakohtaan (joista on tullut EY 58 artiklan 1 kohdan a ja b alakohta).

9 Koska komissio ei ollut tyytyväinen tähän vastaukseen, se aloitti 11.8.1995 päivätyllä virallisella huomautuksella jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan menettelyn ja kehotti Belgian hallitusta esittämään komissiolle huomautuksensa kahden kuukauden määräajassa.

10 Ensinnäkin komissio ilmoitti, että vaikka perustamissopimuksen 73 d artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan maassa asuvia ja ulkomailla asuvia henkilöitä voidaan kohdella verotuksessa eri lailla, esillä olevassa asiassa ei ole kyseessä erilainen verokohtelu, vaan Belgiassa asuvia luonnollisia henkilöitä koskeva selvä kielto hankkia ulkomailla liikkeeseen laskettuja velkakirjoja.

11 Toiseksi komissio on esittänyt, että Belgian viranomaiset vetoavat perustamissopimuksen 73 d artiklan 1 kohdan b alakohtaan sen väitteen tueksi, että pääomien vapaan liikkuvuuden rajoitusta voidaan perustella tarpeella saada Belgiassa asuvat verovelvolliset noudattamaan verosäännöksiä. Tällaisen toimenpiteen toteuttaminen on kuitenkin suhteetonta tavoiteltuun päämäärään nähden; tällaisen lähestymistavan hyväksymisestä seuraisi muuten, että kaikki sellaiset pääomaliikkeitä koskevat toimet, jotka voisivat merkitä veronkiertovaaraa, voitaisiin kieltää.

12 Belgian hallitus pysyi 30.10.1995 päivätyssä kirjeessään 13.2.1995 päivätyssä kirjeessä esittämässään kannassa. Se täsmensi, että kielto vastasi ainoastaan

pyrkimystä säilyttää verojärjestelmän johdonmukaisuus. Se lisäsi, että kielto ei ollut mielivaltainen eikä syrjivä ja että esillä olevassa asiassa ei kyseessä ollut peitelty pääomien ja maksujen vapaata liikkuvuutta koskeva rajoitus.

13 Komissio osoitti 16.4.1997 Belgian hallitukselle perustellun lausunnon, jossa se kehotti tätä toteuttamaan perustellun lausunnon noudattamisen edellyttämät toimenpiteet kahden kuukauden kuluessa lausunnon tiedoksiantamisesta. Perusteltuun lausuntoon ei vastattu.

14 Komissio päätti näin ollen nostaa tämän kanteen.

Asiakysymys

15 Komissio väittää kanteensa tueksi, että kuninkaan asetuksessa Belgiassa asuville henkilöille säädetty selvä kielto hankkia euro-obligaatiomarkkinoilta velkakirjoja (jäljempänä riidanalainen toimenpide) loukkaa perustamissopimuksen 73 b artiklassa tarkoitettua pääoman vapaata liikkuvuutta ja ettei tätä toimenpidettä voida objektiivisesti perustella 73 d artiklan yhteydessä erityisesti, koska kyseinen toimenpide on suhteeton tavoiteltuun päämäärään nähden.

16 On syytä todeta aluksi, ettei ole kiistetty sitä, että riidanalainen toimenpide vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen pääomien vapaaseen liikkuvuuteen. Vaikka Belgian kuningaskunnan toteuttama riidanalainen toimenpide kohdistuukin sen omalla alueella asuviin henkilöihin, sitä ei missään tapauksessa, kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 27 kohdassa, voida nimittäin pitää täysin sisäisenä toimenpiteenä, koska kyseinen laina laskettiin liikkeeseen Saksan

markoissa euro-obligaatiomarkkinoilla, koska kansainvälinen pankkien ja rahoituslaitosten yhdistys merkitsi sen, koska se noteerataan Frankfurtin pörssissä ja koska siihen sovelletaan Saksan oikeutta.

17 Lisäksi ei myöskään ole kiistetty, että riidanalainen toimenpide on sellaisenaan perustamissopimuksen 73 b artiklan 1 kohdassa tarkoitettu pääomien vapaan liikkuvuuden rajoitus.

18 Tässä määräyksessä tarkoitettuja pääomaliikkeiden rajoituksia ovat nimittäin jäsenvaltion toteuttamat sellaiset toimenpiteet, joiden vuoksi sen alueella asuvat henkilöt voivat olla vähemmän halukkaita merkitsemään lainaa tai tekemään sijoituksia toisissa jäsenvaltioissa (ks. vastaavasti asia C-484/93, Svensson ja Gustavsson, tuomio 14.11.1995, Kok. 1995, s. I-3955, 10 kohta; asia C-222/97, Trummer ja Mayer, tuomio 16.3.1999, Kok. 1999, s. I-1661, 26 kohta ja asia C-439/97, Sandoz, tuomio 14.10.1999, Kok. 1999, s. I-7041, 19 kohta) tai joissa suoran ulkomaisen sijoituksen edellytykseksi asetetaan ennakkoluvan saaminen (yhdistetyt asiat C-163/94, C-165/94 ja C-250/94, Sanz de Lera ym., tuomio 14.12.1995, Kok. 1995, s. I-4821, 24 ja 25 kohta ja asia C-54/99, Église de scientologie, tuomio 14.3.2000, Kok. 2000, s. I-1335, 14 kohta).

19 Koska kuninkaan asetuksen 3 §:n 2 momentin mukaan Belgiassa asuvat henkilöt eivät voi merkitä kyseistä lainaa, sillä mennään vielä sellaista toimenpidettä pidemmälle, jonka tarkoituksena on tehdä jäsenvaltiossa asuvat henkilöt vähemmän halukkaiksi merkitsemään ulkomailla liikkeeseen laskettua lainaa tai jossa vaaditaan tältä osin ennakkoluvan saamista, ja tämä säännös on sitäkin suuremmalla syyllä perustamissopimuksen 73 b artiklassa tarkoitettu pääomien vapaata liikkuvuutta koskeva rajoitus.

20 Belgian hallitus väittää kuitenkin vastineessaan ensisijaisesti, että Belgian valtio ei ole toteuttanut riidanalaista toimenpidettä viranomaisena, vaan yksityisenä toimijana, jolloin riidanalainen toimenpide ei kuulu perustamissopimuksen 73 b artiklan soveltamisalaan.

21 Belgian hallitus väittää tämän käsityksensä tueksi, että on syytä tehdä ero sen mukaan, toimiiko valtio julkisvaltana vai yksityisenä toimijana. Se muistuttaa tältä osin siitä, että yhteisön oikeudessa tehdään tämä ero, mikä ilmenee erityisesti jäsenvaltioiden ja julkisten yritysten välisten taloudellisten suhteiden avoimuudesta 25 päivänä kesäkuuta 1980 annetusta komission direktiivistä 80/723/ETY (EYVL L 195, s. 35) sekä yhdistetyissä asioissa 231/87 ja 129/88, Ufficio distrettuale delle imposte dirette di Fiorenzuola d'Arda ym., 17.10.1989 annetusta tuomiosta (Kok. 1989, s. 3233) ja asiassa 29/76, LTU, 14.10.1976 annetusta tuomiosta (Kok. 1976, s. 1541; Kok. Ep. III, s. 203).

22 Esillä olevassa asiassa riittää tältä osin, kun todetaan, että kuninkaan asetuksen 3 §:n 1 momentissa tarkoitettu luopuminen arvopaperituotosta toimitettavasta veronpidätyksestä on, kuten Belgian hallitus on itsekin myöntänyt, lainsäädännöllinen toimenpide, jonka ainoastaan valtio voi viranomaisena toteuttaa.

23 Tämä lainsäädännöllinen toimenpide ja kuninkaan asetuksen 3 §:n 2 momentissa Belgiassa asuville henkilöille asetettu kielto liittyvät kuitenkin erottamattomasti toisiinsa.

24 Tällaista arvopaperituotosta toimitettavasta veronpidätyksestä luopumista täydentävää kieltoa voidaan selittää ainoastaan veropoliittisilla näkökohdilla, kuten Belgian hallitus on myöntänytkin väittäessään, että riidanalaisella toimenpiteellä voidaan estää se, että Belgiassa asuvat henkilöt käyttävät hyväkseen tätä luopumista välttyäkseen maksamasta veroja saaduista koroista. Näin ollen kielto

kuuluu olennaisena osana niihin toimenpiteisiin, jotka Belgian kuningaskunta on toteuttanut talousministeriön ottamaan lainaan liittyvien verotuksellisten kysymysten ratkaisemiseksi.

25 Riidanalainen toimenpide on siten toimenpide, jonka Belgian valtio on toteuttanut viranomaisena.

26 Siten ei voida hyväksyä Belgian hallituksen väitettä, jonka mukaan valtio tyytyi lainanottajana yhteisymmärryksessä rahoituspalveluiden välittäjien kanssa toteuttamaan sopimusteitse toimenpiteen, joka otettiin lainaehtoihin yksityisten lainanottajien tekemiin sopimuksiin liittyvien ehtojen tavoin.

27 Ottaen huomioon edellä esitetyt seikat on todettava, että riidanalainen toimenpide on perustamissopimuksen 73 b artiklan 1 kohdassa kielletty pääomanliikkeitä koskeva rajoitus.

28 Belgian hallitus väittää toissijaisesti, että riidanalainen toimenpide on perusteltu ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden.

29 Belgian hallitus vetoaa perustamissopimuksen 73 d artiklan 1 kohdan b alakohtaan ja väittää, että riidanalaista toimenpidettä voidaan perustella ensiksi sillä, että oli estettävä se, että Belgiassa asuvat henkilöt välttävät veron maksamisen merkitessään kyseistä lainaa. Belgian kuningaskunta on nimittäin ottanut

lainan euro-obligaatiomarkkinoilta tarkoituksenaan terve velanhoito samalla tavoin kuin yksityisillä toimijoilla.

30 Belgian hallitus täsmentää tältä osin, että euro-obligaatiolainoille on ominaista muun muassa se, että niistä maksetaan korot "bruttomääräisinä" siten, ettei näistä koroista pidätetä veroa. Kun Belgian kuningaskunta päätti laskea lainan liikkeeseen näillä markkinoilla, sen oli siis luovuttava arvopaperituotosta toimitettavasta veronpidätyksestä. Se halusi estää sen, että tästä arvopaperituotosta toimitettavasta veronpidätyksestä luopumisesta aiheutuisi veronkiertoa, jolloin Belgiassa asuville henkilöille asetettu kielto hankkia kyseisiä velkakirjoja oli ainoa mahdollinen toimenpide, jolla voitiin välttää se, että syntyisi samanaikaisesti kotimaiset lainamarkkinat, joilla pidätetään veroa, ja euro-obligaatiomarkkinat, joilla ei pidätetä veroa, siten, että Belgiassa asuvilla henkilöillä olisi pääsy kummillekin markkinoille.

31 Belgian hallitus väittää toiseksi, että riidanalaista toimenpidettä voidaan perustella tarpeella turvata verotuksen johdonmukaisuus asioissa C-204/90, Bachmann, ja C-300/90, komissio v. Belgia, 28.1.1992 annetuissa tuomioissa (Kok. 1992, s. I-249 ja Kok. 1992, s. I-305) tarkoitetulla tavalla. Koska vapautus arvopaperituotosta toimitettavasta veronpidätyksestä on välttämätön edellytys, jotta valtio voisi hankkia varoja euro-obligaatiomarkkinoilta, tällä pitäisi olla oikeus estää se, että arvopaperituotosta toimitettavasta veronpidätyksestä myönnettävä vapautus aiheuttaa veronkiertoa. Yhtäältä riidanalainen toimenpide antaa mahdollisuuden sovitella näitä vaatimuksia ja turvata lainojen liikkeeseen laskemista koskevan politiikan johdonmukaisuus. Toisaalta vapautus arvopaperituotosta toimitettavasta veronpidätyksestä ja lopullisen veron lähes varma saamatta jääminen korreloivat keskenään.

32 Belgian hallitus väittää kolmanneksi, että kyseessä olevaa kieltoa voidaan myös perustella tarpeella turvata tehokas verovalvonta, ja tämä tarve on todettu asiassa C-250/95, Futura Participations ja Singer, 15.5.1997 annetussa tuomiossa (Kok. 1997, s. I-2471) yleistä etua koskevaksi pakottavaksi syyksi. Belgian hallitus väittää tältä osin, että jäsenvaltioilla on vapaus toteuttaa kaikki tarvittavat toimenpiteet tämä yleisen edun turvaamiseksi, kun säännöksiä ei ole yhdenmukaistettu yhteisön tasolla.

33 Ensiksi on tutkittava Belgian hallituksen väitettä, joka perustuu tarpeeseen turvata verotuksen johdonmukaisuus, sellaisena kuin yhteisöjen tuomioistuin on sen vahvistanut edellä mainituissa asioissa Bachmann ja komissio vastaan Belgia antamissaan tuomioissa.

34 Edellä mainituissa asioissa Bachmann ja komissio vastaan Belgia oli olemassa suora yhteys vakuutusmaksujen vähennyskelpoisuuden ja toisaalta niiden summien verottamisen välillä, jotka vakuutuksenantajan oli maksettava vanhuuden ja kuoleman varalta tehtyjen vakuutussopimusten nojalla, ja tämä yhteys oli välttämätöntä säilyttää kyseessä olleen verojärjestelmän johdonmukaisuuden turvaamiseksi. Tulojen menetys, joka aiheutui siitä, että henkivakuutusmaksut voitiin vähentää veronalaisesta kokonaistulosta, hyvitettiin verottamalla niitä eläkkeitä, elinkorkoja ja pääomia, jotka vakuutuksenantajien oli maksettava. Sellaisissa tapauksissa, joissa vakuutusmaksuja ei ollut voitu vähentää, maksettavat summat olivat verovapaita.

35 Esillä olevassa asiassa, kuten julkiasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 57 kohdassa, ei ole olemassa minkäänlaisen verotuksellisen edun ja sitä vastaavan menetyksen välistä suoraa yhteyttä, joka olisi säilytettävä verotuksen johdonmukaisuuden turvaamiseksi.

36 Näin ollen riidanalaista toimenpidettä ei voida perustella tarpeella turvata verotuksen johdonmukaisuus.

37 Belgian hallituksen väitteiden osalta, joiden mukaan on estettävä veronkierto ja turvattava tehokas verovalvonta, on muistutettava siitä, että EY:n perustamissopimuksen 73 d artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaan se, mitä 73 b artiklan 1 kohdassa määrätään, ei rajoita jäsenvaltioiden oikeutta "toteuttaa kaikki toimenpiteet, jotka ovat välttämättömiä, jotta estetään verotusta ja rahoituslaitosten toiminnan vakauden valvontaa koskevien jäsenvaltioiden lakien ja asetusten rikkominen, taikka säätää pääomanliikkeitä koskevista ilmoitusmenettelyistä hallinnollisten tietojen tai tilastotietojen saamiseksi taikka toteuttaa

toimenpiteitä, jotka ovat perusteltuja yleisen järjestyksen ja turvallisuuden kannalta".

38 Kuten yhteisöjen tuomioistuin on jo todennut yhdistetyissä asioissa C-358/93 ja C-416/93, Bordessa ym., 23.2.1995 antamassaan tuomiossa (Kok. 1995, s. I-361, 21 ja 22 kohta) ja edellä mainitussa asiassa Sanz de Lera ym. (tuomion 22 kohta) antamassaan tuomiossa, perustamissopimuksen 73 d artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettuja välttämättömiä toimenpiteitä verotusta koskevien lakien rikkomisen estämiseksi ovat erityisesti tehokkaaseen verovalvontaan liittyvät toimenpiteet sekä laittomien toimien, kuten veropetoksen, ehkäisemiseen liittyvät toimenpiteet.

39 Perustamissopimuksen 73 d artiklan 1 kohdan b alakohdan nojalla on näin ollen esillä olevassa asiassa mahdollista vedota veronkierron estämiseen ja tehokkaaseen verovalvontaan jäsenvaltioiden välistä pääomien vapaan liikkuvuutta koskevien rajoitusten perustelemiseksi.

40 On siten syytä tutkia, voidaanko riidanalaista toimenpidettä pitää välttämättömänä veronkierron estämiseksi ja tehokkaan verovalvonnan turvaamiseksi perustamissopimuksen 73 d artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetulla tavalla.

41 Jotta toimenpiteeseen voidaan soveltaa perustamissopimuksen 73 d artiklaa, toimenpiteellä on noudatettava suhteellisuusperiaatetta siten, että sillä on voitava taata sen tavoitteen toteuttaminen, johon sillä pyritään, eikä sillä saa ylittää sitä, mikä on tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi.

42 Aluksi on todettava, että komissio ei ole kiistänyt Belgian kuningaskunnan oikeutta ottaa tällaista lainaa eikä tähän perustuvaa tarvetta luopua arvopaperituotosta toimitettavasta veronpidätyksestä.

43 Komissio kiistää sitä vastoin Belgian hallituksen sen väitteen paikkansapitävyyden, jonka mukaan riidanalaista toimenpidettä voidaan perustella verotuksellisilla syillä.

44 On siis selvitettävä, voidaanko tämä väite hyväksyä.

45 Tältä osin on todettava, että kuten asiassa C-28/95, Leur-Bloem, 17.7.1997 annetusta tuomiosta (Kok. 1997, s. I-4161, 44 kohta) ilmenee, yleisellä veronkierron tai veropetoksen olettamalla ei voida perustella verotoimenpidettä, joka haittaa direktiivin tavoitteiden toteutumista. Tällainen päätelmä on tehtävä sitäkin suuremmalla syyllä esillä olevassa asiassa, jossa riidanalaisella toimenpiteellä kielletään kokonaan perustamissopimuksen 73 b artiklassa taatun perusvapauden käyttäminen.

46 Belgian hallituksen väitteestä, jonka mukaan riidanalainen toimenpide on ainoa mahdollinen toimenpide, jolla voidaan välttää se, että syntyy samanaikaisesti kotimaiset lainamarkkinat, joilla pidätetään veroa, ja euro-obligaatiomarkkinat, joilla ei pidätetä veroa, kun Belgiassa asuvilla henkilöillä on pääsy kummillekin markkinoille, on lisäksi riittävää todeta, että mikään ei estä Belgiassa asuvia sijoittamishalukkaita henkilöitä hankkimasta muiden liikkeeseenlaskijoiden kuin Belgian kuningaskunnan euro-obligaatiomarkkinoilla liikkeeseen laskemia velkakirjoja, ja Belgian arvopaperituotosta toimitettava veronpidätys ei koske myöskään näitä muita liikkeeseenlaskijoita.

47 On siten todettava, että riidanalainen toimenpide ei ole suhteellisuusperiaatteen mukainen ja että siihen ei sen vuoksi voida soveltaa perustamissopimuksen 73 d artiklan 1 kohdan b alakohtaa.

48 Näin ollen on todettava että Belgian kuningaskunta ei ole noudattanut perustamissopimuksen 73 b artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se on kieltänyt Belgiassa asuvia henkilöitä hankkimasta ulkomailla liikkeeseen laskettuja velkakirjoja.

Oikeudenkäyntikulut

49 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut Belgian kuningaskunnan velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja tämä on hävinnyt asian, Belgian kuningaskunta on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Belgian kuningaskunta ei ole noudattanut EY:n perustamissopimuksen 73 b artiklan (josta on tullut EY 56 artikla) mukaisia velvoitteitaan, koska**

se on kieltänyt 4.10.1994 annetun kuninkaan asetuksen 3 §:n 2 momentin nojalla Belgiassa asuvia henkilöitä hankkimasta ulkomailla liikkeeseen laskettuja velkakirjoja.

2) **Belgian kuningaskunta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

Rodríguez Iglesias Moitinho de Almeida

Edward Sevón Schintgen Kapteyn

Gulmann La Pergola Puissochet

Jann Ragnemalm

Julistettiin Luxemburgissa 26 päivänä syyskuuta 2000.

R. Grass G. C. Rodríguez Iglesias

kirjaaja presidentti